

Raportti omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta
OP Ryhmässä vuonna 2020 ja H1 2021

Elokuu 2021

Selvitys omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta

Omistajaohjauksen raportissa esitellään omistajaohjauksen periaatteiden toteutuminen pörssilistattujen yhtiöiden osalta vuonna 2020 ja H1 2021 seuraavien yhtiöiden osalta: OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö, OP-Henkivakuutus, OP-Eläkesäätiö sekä OP-Eläkekassa. Omistajaoikeuksia käytetään kohdeyhtiöissä mm. seuraamalla näiden taloudellista suoritumista, yhtiön toiminnan riskejä ja pääomarakennetta. Lisäksi kiinnitetään huomiota hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin sekä yhteiskunnallisiin ja ympäristönäkökohtiin.

Edellä mainittujen OP Ryhmän yhtiöiden periaatteet on julkaistu seuraavilla sivuilla op.fi:ssä:

- OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>
- OP-Henkivakuutus: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen>
- OP-Eläkesäätiö, OP-Eläkekassa: <https://www.op.fi/op-ryhma/tietoa-ryhmasta/op-lyhyesti/elakepalvelut>

Kunkin yhtiön Omistajaohjauksen periaatteissa on esitetty omistajaohjauksen suuntaviivat. OP Ryhmän yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet yhtiöiden omistajaohjauksen periaatteet. Periaatteiden linjaukset ovat samansuuntaisia, joten lähtökohtaisesti OP Ryhmän yhtiöillä on yksi yhtiökokouskanta. Omistajaohjausta käytetään pörssilistatuissa kohdeyhtiöissä.

Lisää tietoa vastuullisesta sijoittamisesta löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuiltamme: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>

Sisällysluettelo

1	OP Varainhoito Oy.....	4
1.1	Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja kohdeyhtiöihin vaikuttaminen	4
1.2	Kotimaiset yhtiökokoukset	6
1.2.1	Vuosi 2020.....	7
1.2.2	H1 2021.....	7
1.3	Ulkomaiset yhtiökokoukset	8
1.3.1	Vuosi 2020.....	8
1.3.2	H1 2021.....	9
1.4	Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa.....	12
1.5	Yhtiökousohallistuminen valtakirjalla asiakkaan puolesta.....	12
2	OP-Rahastoyhtiö Oy.....	13
3	OP-Henkivakuutus Oy	14
3.1	Yhtiökokoukset vuonna 2020.....	14
3.2	Yhtiökokoukset H1 2021	15
3.3	Nimitystoimikunnat.....	15
4	OP-Eläkesäätiö	16
5	OP-Eläkekassa.....	17

1 OP Varainhoito Oy

OP Ryhmään kuuluva OP Varainhoito Oy (jäljempänä OP Varainhoito) on sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa omaisuudenhoitopalveluita instituutioille ja muille yhteisöille sekä varakkaille yksityishenkilöille. Palveluita ovat täyden valtakirjan salkunhoito ja konsultatiivinen sijoitusneuvonta sekä sijoitusrahasto-osuuksien ja muiden rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen välittäminen.

Tässä osassa raporttia kuvataan, miten omistajaohjaus on toteutunut OP Varainhoidon tarjoaman omaisuudenhoitopalvelun ja salkunhoidon osalta, kun asiakkaiden varoja sijoitetaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan yhtiöön. OP Varainhoidon sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä suhteessa riskiin.

OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiö Oy:n (jäljempänä OP-Rahastoyhtiö) hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana (kappale 2) ja OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden ja eläkeyhteisöjen omaisuudenhoitajana (kappaleet 3–4). Näillä yhteisöillä on sääntelyn edellyttämät, erilliset omistajaohjauksen periaatteet (linkit sivulla 2), joita OP Varainhoito toteuttaa niiden lukuun. Näiden yhtiöiden omistajaohjauksen toteutuminen on raportoitu erikseen kunkin yhtiön osalta tässä raportissa.

1.1 Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja kohdeyhtiöihin vaikuttaminen

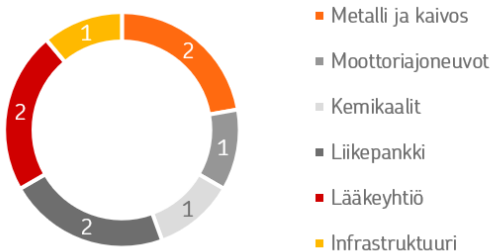
OP Varainhoito hoitaa OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen osalta vaikuttamistyön aktiivisissa ja suorissa osake- ja yritysainasijoituksissa yhtiöihin, mikäli yhtiöllä on palveluntarjoajan vahvistama kansainvälinen normirikkomus. Aktiivisissa ja suorissa sijoituksissa salkunhoitajat ja ESG-asiiantuntijat seuraavat, että sijoituskohteet noudattavat kansainvälisiä normeja, kuten OECD:n ohjeita tai YK:n Global Compact -periaatteita. Kansainväliset normit määrittelevät minimitason vastuulliselle liiketoiminnalle. Tavoitteena on osakkeiden tai velkakirjojen omistajina vaikuttaa siten, että normeja rikkoneet yhtiöt muuttavat toimintaansa ja alkavat noudattaa kansainvälisiä normeja toiminnassaan. OP Varainhoito hoitaa omaisuudenhoitajana vaikuttamistyön myös OP-Henkivakuutuksen ja OP-Eläkesäätiön puolesta.

Kansainväliset normirikkomukset liittyvät mm. YK:n Global Compact -periaatteisiin ja voivat liittyä ihmisoikeuksiin, ympäristöasioihin tai hyvään liiketapaan. Käytämme palveluntarjoajaa tunnistamaan yhtiöihin kohdistuvat epäilyt sekä vahvistamaan kansainväliset normirikkomukset kvartaaleittain. Ensisijaisesti vaikutamme normeja rikkoneeseen yhtiöön ja vasta toissijaisesti luovumme omistuksestamme. Emme tee aktiivisia suoria sijoituksia yrityksiin, jotka ovat olleet osallisena kansainvälisten normien rikkomuksissa ja joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta.

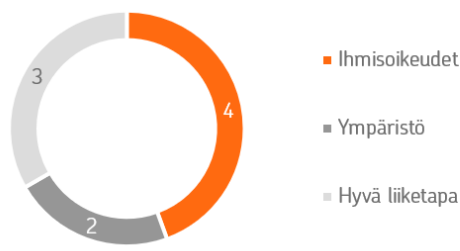
Dialogeja oli vuoden 2020 lopussa käynnissä yhdeksän ja päätimme kaksi dialogia vuoden aikana. Kuvassa 1 on tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien ja olleiden yhtiöiden osalta vuonna 2020. Neljä käynnissä olevista dialogeista liittyi ihmisoikeusasioihin, kaksi liittyi ympäristöön ja kolme hyvään liiketoimintatapaan. Lisäksi kuvassa näkyy yhtiöiden toimialajakauma sekä yhtiöiden edistyminen vaikuttamisen aloittamisesta. Kaikki yhtiöt olivat vuoden lopussa joko ottaneet vastuun tapahtuneesta, olivat tehneet joitakin toimenpiteitä toiminnan parantamiseksi, tai sitten rikkomus katsottiin päättyneeksi. Dialogi voidaan päättää, kun katsotaan, että yhtiö on tehnyt tarpeelliset korjaustoimenpiteet ja sijoittajan mielestä yhtiön toiminta on tasolla, jonka myötä on perusteltua olettaa, että vastaavia tapahtumia ei vastaisuudessa tapahdu. Päättyneistä dialogeista toinen oli tämänkaltaisen vuosia vanha tapaus ja yhtiö on työstänyt toimintatapojaan paremmiksi menneiden vuosien aikana. Toisen päättyneen dialogin osalta vaikuttaminen oli haastavaa, sillä vaikuttaminen liittyi konsortioon, josta vaikuttamisen kohteena oleva yhtiö omisti vähemmistöosuuden. Luovuumme vaikuttamisesta.

Emme poissulkeneet vuoden 2020 aikana kansainvälisiin normirikkomuksiin liittyen yhtiöitä.

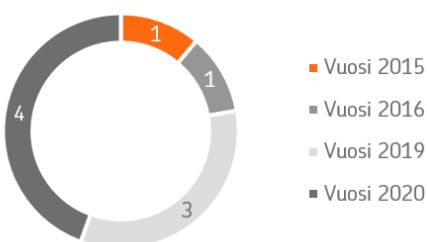
YHTIÖN TOIMIALA

RIKKOMUKSEN TYYPI

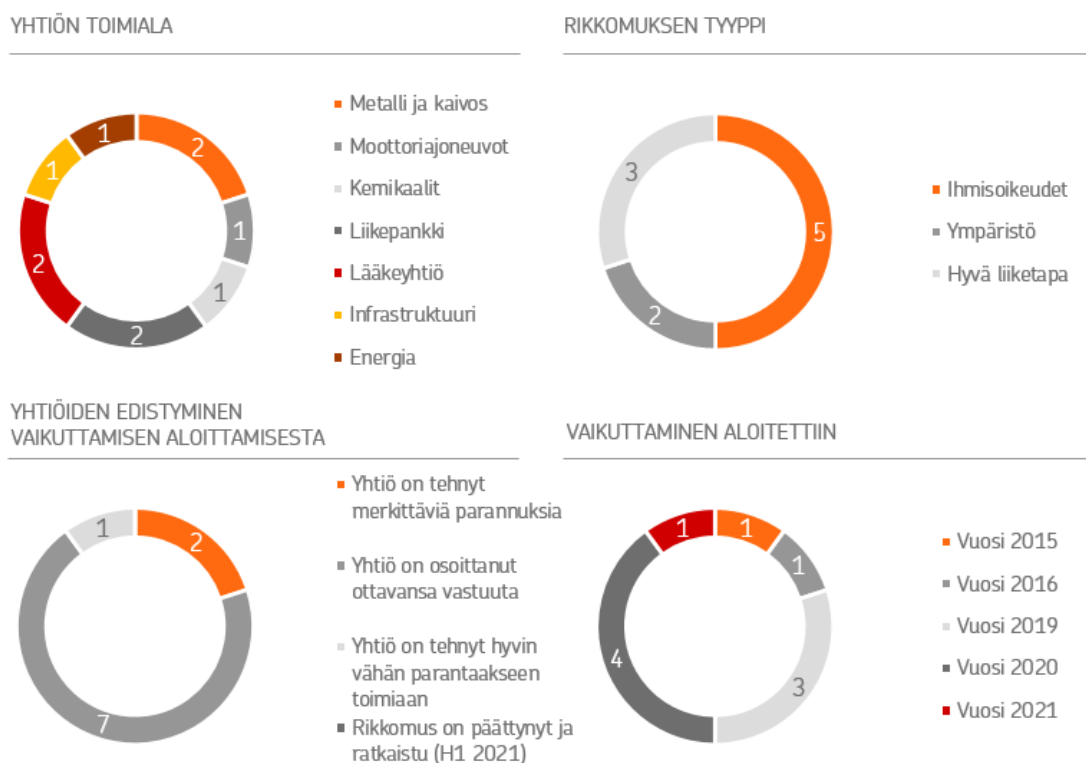
YHTIÖIDEN EDISTYMINEN
VAIKUTTAMISEN ALOITTAMISESTA

VAIKUTTAMINEN ALOITETTIIN

Kuva 1. Lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuonna 2020

Kuvassa 2 on puolestaan tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien ja olleiden yhtiöiden osalta vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Dialogeja oli vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana käynnissä kymmenen. Kuvassa 1 on tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Viisi käynnissä olevista dialogeista liittyi ihmisoikeusasioihin, kaksi liittyi ympäristöön ja kolme hyvään liiketoimintatapaan. Lisäksi kuvassa näkyy yhtiöiden toimialajakauma, yhtiöiden edistyminen vaikuttamisen aloittamisesta sekä aloitusvuosi. Yhtiöt olivat vuoden ensimmäisen puoliskon aikana joko ottaneet vastuun tapahtuneesta tai tehneet joitakin toimenpiteitä toiminnan parantamiseksi, yhtä yhtiötä lukuun ottamatta. Yhtiö, joka on tehnyt vasta vähän toimenpiteitä parantaakseen toimiaan, on vaikuttamisprosessissa uusi ja dialogi vastikään alkanut. Emme lopettaneet yhtäkään vaikuttamisdialogia ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Kuva 2. Vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden toimialajakauma, rikkomuksen tyyppi, edistyminen ja vaikuttamisen aloitusvuosi

Kansainvälisten normirikkomusten seurannan ja vaikuttamisen lisäksi pidämme yllä vuoropuhelua yhtiöiden kanssa lukuisista muista aiheista. Salkunhoitajat voivat tavata yhtiöiden edustajia ja hankkia lisätietoa muun muassa yhtiön strategian toteutuksesta, yhtiön operatiivisesta toiminnasta sekä olennaisista vastuullisuuskysymyksistä. Mikäli OP-rahastot omistavat merkittävän omistusosuuden yhtiöstä tai ovat merkittävä velkoja, salkunhoitajat voivat tapaamisissa esittää näkemyksensä yhtiölle esimerkiksi strategisista valinnoista, investoinneista tai pääomarakenteesta. Vuonna 2020 yhtiötapaamisia oli yhteensä 228. Fyysisiä yhtiötapaamisia oli huomattavasti vähemmän kuin normaalisti, koronapandemiasta johtuen. Ihmisoikeuksiin ja työasioihin liittyviä kysymyksiä käsiteltiin vuonna 2020 yksityiskohtaisemmin 54 yhtiötapaamisessa. Erityisesti keskusteluissa korostui pandemian aikainen työntekijöiden ja esimerkiksi kiinteistöjen osalta vuokralaisten tilanteen käsittely. Ympäristöaiheisia asioita käytiin 29 yhtiötapaamisessa läpi. Hallintoon liittyviä asioita käytiin läpi 39 yhtiötapaamisessa.

Vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhtiötapaamisia oli yhteensä 64. Näistä 37:ssä käsiteltiin yksityiskohtaisemmin vastuullisuusteemoja. Sosiaaliseen vastuuseen liittyviä kysymyksiä käsiteltiin alkuvuonna 2021 yhdessä yhtiötapaamisessa ja ympäristöaiheisia asioita käsiteltiin 20 yhtiötapaamisessa. Hallintoon liittyviä asioita käytiin läpi 16 yhtiötapaamisessa.

1.2 Kotimaiset yhtiökokoukset

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuvat kotimaisiin ja ulkomaisiin yhtiökokouksiin. OP-rahastojen omistusosuudet ovat tyypillisesti suurimpia suomalaisissa yhtiöissä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti kotimaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa osallistumiskriteereinä käytetään omistusosuutta yhtiöissä, yhtiöiden osuutta rahaston sijoituksissa sekä kokousten yleistä merkittävyyttä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti myös ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin.

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallitus on valtuuttanut OP-Rahastoyhtiö Oy:n yhden hallituksen jäsenen päättämään äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa ja antamaan tarvittaessa tarkemmat ohjeet kokouksissa noudatettavasta

menettelystä. Valtuutettuna toimii riippumaton hallituksen jäsen. Osallistuttujen yhtiökokousten osalta tehdään OP Varainhoidossa kunkin yhtiön osalta taustaselvitys, jonka kyseinen hallituksen jäsen hyväksyy. Yhtiökokousselvitykset tehdään noudattaen Arvopaperimarkkinayhdistyksen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

1.2.1 Vuosi 2020

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat vuonna 2020 yhteensä 53 yhtiökokoukseen. Henkilökuntamme ei koronariskin vuoksi osallistunut kokouksiin paikan päällä enää maaliskuun puolenvälin jälkeen, joten valtaosa kokouksista hoitui ennakköäänestyksen avulla.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Mikroyhtiöt -erikoissijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä suoraan 26 yhtiöön yhtiökokouskauden aikana. Yhteydenottomme koskivat mm. johdon palkitsemista, osakeantien suuruutta tai tilintarkastuspalkkioita.

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

1.2.2 H1 2021

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat keväällä 2021 yhteensä 46 yhtiökokoukseen. Yhtiökokouksiin osallistuttiin äänestämällä ennakkoon.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Mikroyhtiöt -erikoissijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä suoraan 15 yhtiöön yhtiökokouskauden aikana. Yhteydenottomme koskivat mm. johdon palkitsemista, hallitusten kokoonpanoa tai tilintarkastuspalkkioita.

Palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitseminen oli päivitetyn osakkeenomistajien oikeudet direktiivin myötä vuonna 2020 ensimmäistä kertaa suomalaisten listayhtiöiden yhtiökokouksien asialistalla. Näkemyksemme mukaan erityisesti isoimpien, OMX-25 yhtiöiden, mutta mahdollisuuksien mukaan myös muidenkin suomalaisten yhtiöiden, olisi hyvä palkitsemispolitiikassa tavoitella hyvää eurooppalaista tasoa. OP Varainhoito oli keväällä 2020 ennen yhtiökokousta yhteydessä yhtiöihin, joiden palkitsemispolitiikoissa oli puutteita. Keväällä 2021 olimme yhteydessä yhtiöihin liittyen palkitsemisraporteilla havaittujen puutosten tai epäselvyyksien osalta. Palkitsemispolitiikoita tai -raportteja ei vastustettu yhtiökokouksissa. Tyypillisimmät puutteet liittyivät mm. pitkänaikavälin palkitsemiseen, palkitsemisen kriteereihin ja tavoitetasoihin sekä palkkiomaksimeihin.

Hallitusten kokoonpano

OP Varainhoito havaitsi joidenkin yhtiöiden hallitusten jäsenillä olevan suhteellisen paljon hallitusjäsenyyksiä, ja oli näin ollen yhteydessä kyseisiin yhtiöihin. Mikäli hallitusjäsenyyksiä on yli viisi, halutaan varmistua, että jäsenellä on riittävästi aikaa paneutua tehtävään sen edellyttämällä tasolla. Tähän vaikuttavat mm. jäsenen muut toimet ja tehtävät hallitusjäsenyyksien lisäksi. Lisäksi OP Varainhoito oli yhteydessä muutamiin yhtiöihin varmistuakseen hallituksen riippumattomuudesta ja viestiäkseen havaituista puutoksista monimuotoisuuden osalta.

Tilintarkastuspalkkiot

OP Varainhoito oli yhteydessä ennen yhtiökokousta sellaisiin yhtiöihin, joilla tilintarkastusyhtiölle maksetut palkkiot olivat yli 50 %:sesti muita kuin tilintarkastukseen liittyviä palkkioita. Mikäli tilintarkastajan saamat palkkiot yhtiöltä koostuvat merkittävien osin muista kuin tilintarkastuspalkkioista, voi riippumaton tilintarkastus vaarantua. Tällaisissa tapauksissa selityksenä on usein esimerkiksi yrityskauppa.

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

1.3 Ulkomaiset yhtiökokoukset

Ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouskäytännöt vaihtelevat maittain osallistumiseen liittyvien hallinnollisten käytäntöjen suhteen. Ulkomaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistutaan markkinoilla, joilla osallistuminen on kustannustehokasta sekä ottaen huomioon yhtiöiden osuuksia rahaston sijoituksissa.

OP Varainhoito käyttää ISS-palveluntarjoajaa valtakirjaneuvonantajana ulkomaisissa yhtiökokouksissa. OP-Rahastoyhtiön rahastot noudattavat ISS:n Sustainability -äänestyspolitiikkaa, jonka linja vastuullisuuskysymyksissä on tavanomaista äänestyspolitiikkaa tiukempi. ISS:n äänestyspolitiikat ovat julkisia. ISS:n yksityiskohtaiset äänestyspolitiikat hyväksytetään vuosittain alkuvuoden aikana OP-Rahastoyhtiön hallituksessa. Hallitus on valtuuttanut OP Varainhoidon lähettämään äänestysohjeet kansainvälisiin yhtiökokouksiin. Linkki ISS:n äänestyspolitiikoihin: <https://www.issgovernance.com/policy-gateway/voting-policies/>

1.3.1 Vuosi 2020

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuonna 2020 yhteensä 1080 yhtiökokouksessa seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Australia, Belgia, Bermuda, Brasilia, Caymansaaret, Espanja, Etelä-Afrikka, Gibraltar, Hongkong, Irlanti, Israel, Japani, Jersey, Kanada, Kiina, Liberia, Luxemburg, Mansaari, Papua-Uusi-Guinea, Puerto Rico, Ranska, Saksa, Singapore, Sveitsi, UK ja Yhdysvallat.

Seuraavat 24 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

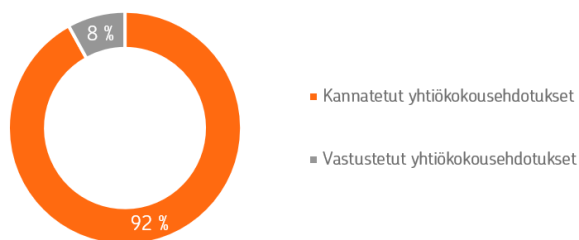
- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto
- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto
- OP-Vaurastuva Keskiluokka -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Plus -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto

Ulkomaisten yhtiökokouesityksien lukumäärä vuoden 2020 aikana oli 14 387 ja OP-rahastot äänestivät yhteensä 27 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 56 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 20 ihmisoikeuksiin liittyvää ehdotusta. Yksittäisten yhtiökokouesitysten tasolla OP:n rahastot äänestivät johdon äänestys-suositusta vastaan noin 8 %:ssa yhtiökokouesityksiä (kuva 3).

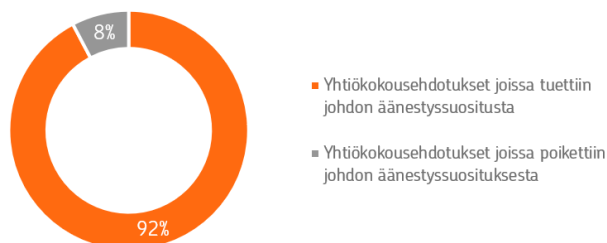
Ilmastoteema oli kevään 2020 aikana vahvasti esillä yhtiökokouksissa. Climate Action 100+ -aloitteessa olemme aktiivisessa roolissa mm. Volvon kanssa pidettävissä dialogeissa. Volvo on yksi vaikuttamisaloitteesta olevista yhtiöistä ja yhtiöltä puuttuu toistaiseksi Pariisin ilmastopimuksen mukaiset tieteelliset tavoitteet. Yhteistyössä kahdeksan muun sijoittajan kanssa, OP-Rahastoyhtiö oli mukana yhtiökokoukseen lähetetyssä esityksessä, jossa yhtiötä pyydettiin asettamaan tieteelliset ilmastotavoitteet ja kuvaamaan suunnitelmat näiden saavuttamiseksi.

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin rahastojen puolesta on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA

ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYS-SUOSITUKSIIN

Kuva 3. Yhtiökokoueskantoja vuonna 2020

1.3.2 H1 2021

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuoden 2021 ensimmäisellä vuosipuoliskolla yhteensä 269 yhtiökokouksessa. Syksyllä 2020 päätettiin keskittää äänestystoimenpiteet suurimpiin omistuksiin ja supistaa äänestettävien yhtiökokousten kokonaismäärää. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana äänestettiin seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Espanja, Etelä-Afrikka, Hongkong, Irlanti, Japani, Kanada, Kiina, Ranska, Saksa, Singapore, UK ja Yhdysvallat.

Seuraavat 28 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto
- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto
- OP-Vaurastuva Keskiluokka -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Plus -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Kasvu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Arvo -sijoitusrahasto

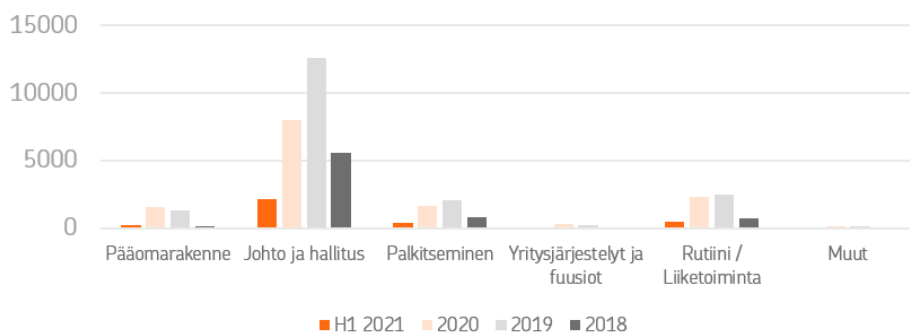
OP-rahastot äänestivät keväällä yhteensä 13 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 24 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 40 ihmisoikeuksiin ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvää ehdotusta.

Ilmastoteema on jatkanut suosiotaan yhtiökokouksissa. Yksi kevään seuratuimpia kokouksia oli Exxon Mobilin yhtiökokous toukokuussa. Aktivistisijoittaja Engine No. 1 yhtiökokoukseen Exxonin yhtiökokousehdotuksen kanssa kilpailevan vastaehdotuksen hallituksen kokoonpanon osalta. Engine ehdotti valittavaksi neljää uutta hallituksen jäsentä: yritysjohtaja ja hallitusammattilaista Kaisa Hietalaa, tuulivoimayhtiö Vestas Wind Systemsin entistä toimitusjohtajaa Anders Runevadia, Alfabetin innovaatiolaboratorion strategia Alexander Karsneria sekä öljy-yhtiö Andeavorin entistä toimitusjohtajaa Gregory Goffia.

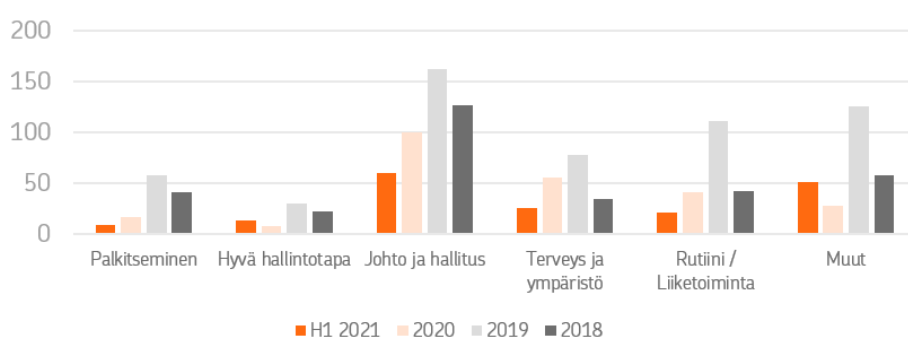
Exxon Mobilin yhtiökokous oli monella tavalla poikkeava. OP-rahastot äänestivät poikkeuksellisesti noudattamansa äänestyspolitiikan vastaisesti. Äänestyspolitiikka ei suositellut kaikkien neljän vastaehdotuksen hallituksen jäsenten puoltamista äänestyksessä. OP-rahastot kuitenkin puolsivat kaikkien ehdotettujen uusien jäsenten valintaa. Toimi hyväksyttiin OP-Rahastoyhtiön omistajaohjauksesta vastaavan hallituksen jäsenellä ennen äänestämistä. Kilpaileva vastaehdotus sai yhtiökokouksen hyväksymään kolme uutta hallituksen jäsentä. Hyväksytyt jäsenet olivat Kaisa Hietala, Gregory Goff sekä Alexander Karsner.

Äänestettyjen yhtiökokousesityksien lukumäärä kevään 2021 aikana oli 3732. Yhtiökokousesityksien aiheita on esitelty kuvassa 4 ja yhtiökokoukset kuvassa 5.

JOHDON YHTIÖKOKOUSESITYKSIEN AIHEET

OSAKKEENOMISTAJIEN YHTIÖKOKOUSESITYKSIEN AIHEET

Kuva 4. Yhtiökokousesityksien aiheet vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä vuosina 2020, 2019 ja 2018

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA

ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYSSUOSITUKSIIN

Kuva 5. Yhtiökokouskantoja vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana

1.4 Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

Muussakin vaikuttamisessa, kuten teemavaikuttamisessa sekä vastuullisuusaloitteissa, OP Varainhoito edustaa valtuutettuna muita OP Ryhmän yhtiöitä.

Temaattisessa vaikuttamisessa pyrimme tunnistamaan samankaltaisia merkittäviä ympäristöön, sosiaalisiin näkökulmiin tai hallintotapaan liittyviä riskejä laajemmalle joukolle yhtiöitä. Käymme samanaikaisesti dialogia useiden yhtiöiden kanssa, joita koskevat samankaltaiset riskit. Tällä tavoittelemme selkeää muutosta useammassa yhtiössä samanaikaisesti ja tunnistamme parhaita käytäntöjä. Temaattinen vaikuttaminen voi liittyä esimerkiksi ilmastonmuutokseen ja voimme myös hyödyntää palveluntarjoajia temaattisessa vaikuttamisessa.

Vaikutamme lisäksi osallistumalla sijoittajien yhteisiin aloitteisiin. Sijoittajien yhteiset aloitteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että sijoittajat vaativat yrityksiltä raportointia ilmastonmuutokseen liittyen. Myös edellä mainittu temaattinen vaikuttaminen voi tapahtua yhteisvaikuttamisena. Vaikuttamista on kuvattu tarkemmin OP Varainhoidon Omistajaohjauksen periaatteissa.

Yhteisvaikuttamisen osalta yksi esimerkki on Sustainalyticsin koordinoima muovi- ja kiertotalousaloite, joka käynnistyi vuoden 2019 alussa. OP Varainhoito on ollut aktiivisesti mukana dialogeissa alusta saakka. Vaikuttamisen tavoitteena on kannustaa yhtiöitä parantamaan muoveihin liittyviä kierrättämismahdollisuuksia, siirtää strategista fokusta uudelleensuunnitteluun ja innovaatioihin sekä lisätä tuotteiden uudelleenkäyttömahdollisuuksia. Yksityiskohtaisemmat tavoitteet liittyvät hallintoon ja raportointiin, riskeihin ja vaikuttavuusarviointeihin, tuotantovaiheeseen ja käyttöön, tuotteiden kierrätettävyyteen ja elinkaaren loppuosaan sekä innovaatioihin ja sidosryhmäyhteistyöhön. Vaikuttamisprojekti kestää kolme vuotta. Vaikuttamisen kohteena olevissa yhtiöissä on tapahtunut positiivista kehitystä.

Climate Action 100+ -aloite on myös tuottanut tulosta luomalla painetta maailman saastuttavampiin yhtiöihin. Climate Action 100+ -aloite vaikuttaa yhteensä yli 160 yhtiöön.

1.5 Yhtiökokousosallistuminen valtakirjalla asiakkaan puolesta

OP Varainhoito tarjoaa erillisestä sopimuksesta joillekin OP Ryhmän ulkopuolisille asiakkaille palvelua suomalaisiin yhtiökokouksiin liittyen. OP Varainhoito ei edusta asiakasta silloin, kun asiakkaan yhtiökokouskanta eroaa OP-Rahastoyhtiön kannasta. Asiakkaalle ei anneta neuvontaa yhtiökokousasioissa eikä OP Varainhoito edusta asiakkaita ulkomaisissa yhtiökokouksissa.

2 OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiö Oy on OP Osuuskunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Se hoitaa OP Ryhmän omia sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja. OP-Rahastoyhtiö Oy:n nimeämät salkunhoitajat toteuttavat omistajaohjausperiaatteita rahastoissa OP-Rahastoyhtiö Oy:n lukuun. OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana ja osallistuu omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanoon ja seurantaan.

OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot yhtiövaikuttamisesta ja yhtiökokousosallistumisista on esitelty osiossa 1 OP Varainhoito Oy, minkä lisäksi OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot julkaistaan [OP-Sijoitusrahastojen vuosikertomuksessa ja osavuosisikatsauksessa](#). Lisäksi OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3 OP-Henkivakuutus Oy

OP-Henkivakuutus Oy (jäljempänä OP-Henkivakuutus) on OP Osuuskunnan kokonaan omistama henkivakuutusosakeyhtiö. OP-Henkivakuutuksen omaisuuden- ja salkunhoitajana toimiva OP Varainhoito toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita OP-Henkivakuutuksen lukuun ja näistä voi tarkemmin lukea kappaleesta 1. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Henkivakuutuksen puolesta. Yhtiövaikuttamisesta OP Varainhoidossa on kerrottu osiossa 1.1.

OP-Henkivakuutus osallistuu kotimaisiin yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, noudattaen kotimaisissa yhtiökokouksissa listayhtiöiden hallinnointikoodia. Äänestysohjeista sovitaan Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikön kanssa. Yhtiö pidättäytyy tarvittaessa äänestämisestä. Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Henkivakuutuksen osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan.

Erillinen tiedosto on julkaistu op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3.1 Yhtiökokoukset vuonna 2020

OP-Henkivakuutus osallistui vuoden 2020 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhteensä 21 suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 3). Näistä kokouksista OP Varainhoito oli yhteydessä kahdeksaan yhtiöön mm. seuraaviin aiheisiin liittyen: palkitseminen, osakeantivaltuutukset ja tilintarkastuspalkkiot. Lisätietoja osiossa 1.2 ja rahastojen yhtiökokouksekannat -tiedostosta.

Taulukko 2. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokousohallistumiset vuonna 2020

Yhtiö	Kokouspvm
KONE Oyj	25.2.2020
Wärtsilä Oyj Abp	5.3.2020
Outotec Oyj	11.3.2020
YIT Oyj	12.3.2020
UPM-Kymmene Oyj	31.3.2020
Elisa Oyj	2.4.2020
Nokian Renkaat Oyj	2.4.2020
Fortum Oyj	23.4.2020
Huhtamäki Oyj	29.4.2020
Orion Oyj	6.5.2020
Neste Oyj	18.5.2020
Cargotec Oyj	27.5.2020
Nokia Oyj	27.5.2020
Nordea Bank Abp	28.5.2020
Outokumpu Oyj	28.5.2020
Terveystalo Oy	28.5.2020
Sampo Oyj	2.6.2020
Stora Enso Oyj	4.6.2020
Metsä Board Oyj	11.6.2020
Konecranes Oyj	11.6.2020
Metso Oyj	16.6.2020

3.2 Yhtiökokoukset H1 2021

OP-Henkivakuutus osallistui vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhteensä kahteen suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 3).

Taulukko 3. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokousohallistumiset keväällä 2021

Yhtiö	Kokouspvm
Terveystalo Oyj	25.3.2021
SRV Yhtiöt Oyj	29.3.2021

3.3 Nimitystoimikunnat

OP-Henkivakuutusyhtiöllä on ollut edustaja SRV:n nimitystoimikunnassa raportin kattamalla ajanjaksolla.

4 OP-Eläkesäätiö

OP-Eläkesäätiön sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa vähintään eläkevastuun kasvua vastaava tuotto. OP-Eläkesäätiö ei aktiivisesti osallistu yhtiökokouksiin. Osallistumisen arviointiin vaikuttavat omistusosuus yhtiössä, yhtiön osuus salkun sijoituksista sekä kokouksen yleinen merkittävyys. Osakesijoituksilla ei pyritä vaikuttamaan kohdeyhtiön toimintaan eikä aktiivinen omistajaohjaus ei OP-Eläkesäätiön toiminnassa merkittävässä roolissa. Omistajaohjauksen suuntaviivat on koottu OP-Eläkesäätiön omistajanohjauksen periaatteet -nimiseen asiakirjaan.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Eläkesäätiön osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan. OP-Eläkesäätiön omaisuudenhoitajana toimiva OP Varainhoito Oy toteuttaa omistajanohjausperiaatteita OP-Eläkesäätiön lukuun. OP Varainhoidon omistajanohjausperiaatteiden toteutumisesta voi lukea lisää kappaleesta 1. Osiossa kerrotaan tarkemmin mm. kohdeyhteisöjen osalta kansainvälisten normien seurannasta. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Eläkesäätiön puolesta.

OP-Eläkesäätiö ei ole osallistunut listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin raportin ajanjakson aikana.

5 OP-Eläkekassa

OP-Eläkekassan sijoitustoiminnan tavoitteena on pitkällä aikavälillä ylittää yksityisten työeläkevakuuttajien keskimääräinen tuottotaso. OP-Eläkekassa ei aktiivisesti osallistu yhtiökokouksiin. Osallistumisen arviointiin vaikuttavat omistusosuus yhtiössä, yhtiön osuus salkun sijoituksista sekä kokouksen yleinen merkittävyys. OP-Eläkekassa ei pääsääntöisesti tee suoria sijoituksia listattuihin osakkeisiin. Mahdollisten osakesijoitusten määrä on vähäinen, eikä niillä pyritä vaikuttamaan kohdeyhtiön toimintaan. Aktiivinen omistajaohjaus ei ole OP-Eläkekassan toiminnassa merkittävässä roolissa. Omistajaohjauksen suuntaviivat on koottu OP-Eläkekassan omistajanohjauksen periaatteet -nimiseen asiakirjaan.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Eläkekassan osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan. OP-Eläkekassan omaisuudenhoitajana toimiva OP Varainhoito Oy toteuttaa omistajanohjausperiaatteita OP-Eläkekassan lukuun. OP Varainhoidon omistajanohjausperiaatteiden toteutumisesta voi lukea lisää kappaleesta 1. Osiossa kerrotaan tarkemmin mm. kohdeyhteisöjen osalta kansainvälisten normien seurannasta.

OP-Eläkekassa ei ole osallistunut listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin raportin ajanjakson aikana ja lopettanut toimintansa vuoden 2020 lopulla.